

**सामाजिक व समांतर आरक्षण संबंधित निर्णयाचे
एकत्रिकरण करण्यासंदर्भात अभ्यास गटाची
स्थापना करण्याबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्र. बीसीसी २०२१/प्र.क्र.८७/ १६ ब (सी)
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- ११ ऑगस्ट, २०२१.**

प्रस्तावना :-

शासन सेवेत भरती प्रक्रिया राबविताना तसेच यासंदर्भात विविध संदर्भ, सामाजिक आरक्षण तसेच समांतर आरक्षण निश्चित करण्यासंदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाकडून धोरण राबविण्यात येते. शासनाच्या धोरणांविषयी मा. उच्च न्यायालय / मा. सर्वोच्च न्यायालयात दावे दाखल करण्यात येतात. अशा दाव्यांच्या आणि त्या अनुषंगाने विभागाने काढलेल्या आदेशांचे एकत्रित स्वरूपात संकलन केलेले नसल्याने धोरण निश्चित करताना अडचणी निर्माण होतात हे टाळण्यासाठी आरक्षण संबंधित निर्णयाचे एकत्रिकरण करण्यासाठी स्वतंत्र अभ्यास गट स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सामाजिक व समांतर आरक्षण संबंधित मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे व मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश विचारात घेऊन शासन निर्णयात सुधारणा करणे व अशा शासन निर्णयाचे एकत्रिकरण करण्यासाठी अमुस (सेवा) सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली खालील प्रमाणे अभ्यास गट स्थापन करण्यात येत आहे.

मा. श्रीमती सुजाता सौनिक, अ.मु.स. (सेवा) सा.प्र.वि.	-	अध्यक्ष
मा. श्री सुमंत भांगे, सचिव (साविस), सा.प्र.वि.	-	सदस्य
श्रीम. बी.झेड.सय्यद, स. स. (विधी व न्याय विभाग)	-	सदस्य
श्रीम. सु.मो. महाडिक, स.स. (सा.प्र.वि.)	-	सदस्य
श्रीम. मनिषा कदम, उ.स. (विधी व न्याय विभाग)	-	सदस्य
श्रीम. गीता कुलकर्णी, उ.स. (सा.प्र.वि.)	-	सदस्य
श्री. टि.वा.करपते, उ.स. (सा.प्र.वि.)	-	सदस्य सचिव

२. इतर प्रशासकीय विभागांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव यांना आवश्यकतेनुसार अभ्यास गटाच्या बैठकींना आमंत्रित करण्यात येईल.

३. आरक्षणासंदर्भात मा. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी संविधानामध्ये केलेल्या तरतुदी आतापर्यंत मा. उच्च न्यायालय व मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशांच्या प्रती संकलित करेल. तसेच मा. न्यायालयाच्या कोणत्या निर्णयानुसार शासन निर्णयात बदल करणे आवश्यक आहे याबाबत अभ्यासगट शिफारस करेल. त्याचप्रमाणे आरक्षणाबाबतच्या सर्व शासन निर्णयाचे एकत्रिकरण करण्यासाठी मार्गदर्शन करेल व याबाबतची माहिती संकलित झाल्यावर यासंदर्भात शासन निर्णय / परिपत्रक इत्यादी संबंधाने एकत्रित पुस्तिका प्रकाशित करण्यात येईल.

४. अभ्यास गटाने वरील प्रमाणे कार्यवाही करून पुस्तिका शासनास सादर करावी.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२१०८१११३३५२९७१०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(टि.वा. करपते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा
६. सर्व विधान सभा सदस्य / सर्व विधान परिषद सदस्य
७. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
८. अपर मुख्य सचिव / प्रधानसचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान सभा)
१०. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद)
११. सर्व विभागीय आयुक्त
१२. सर्व सहाय्यक आयुक्त (मागास वर्ग कक्ष)
१३. सर्व जिल्हाधिकारी
१४. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
१५. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई
१६. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई
१७. प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
१८. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारण, मुंबई / नागपूर / औरंगाबाद
१९. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
२०. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग
२१. सचिव, राज्य माहिती आयोग
२२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
२३. राज्यातील सर्व महामंडळे आणि उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक
२४. सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त
२५. सर्व मुख्याधिकारी, नगर परिषदा, नगरपालिका
२६. संचालक, समाजकल्याण, पुणे
२७. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
२८. संचालक, सेवायोजन, मुंबई
२९. निवडनस्ती - १६ ब (सी).